

10 rokov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou



- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

2004-2014



*»...aby pacient,
jeho lekár a
jeho zdravotná poisťovňa
tvorili symbiózu.«*

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou je v systéme zdravotníctva regulátorom, ktorý má napomáhať rovnosti a spravodlivosti vo vzťahu pacient - lekár, poistenec - zdravotná poisťovňa, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti - zdravotná poisťovňa. Ambíciou je dosiahnuť vyváženosť týchto vzťahov.

Okrem činností, na ktoré bol úrad zriadený a ktoré mu už zo samotného názvu vyplývajú, sa stal aj centrom pre klasifikačný systém DRG, národným kontaktným miestom pre cezhraničnú zdravotnú starostlivosť a zároveň aj národným kontaktným bodom pre elektronickú výmenu dát v rámci projektu EESSI. Ďalej úrad vedie centrálny register poistencov, vykonáva pravidelné prerozdeľovanie poistného podľa rozšírených prediktorov a mnoho ďalších činností. Najnovšie mu do kompetencií pribudlo aj vykonávanie dohľadu nad ošetrovateľskou starostlivosťou.

Hlavnou snahou úradu je neustále zvyšovať odbornú úroveň a kvalitu jeho činností. Byť rešpektovanou a profesionálnou inštitúciou, ktorá napomáha skvalitňovať systém zdravotníctva a prispievať k zavádzaniu takých zmien, ktoré sú v prospech občana – pacienta.

A ako sa snažíme dosahovať naše ambície a ciele? Čo je tou hnacou silou, ktorá nám ich pomáha naplňovať? Je to každý jeden z našich zamestnancov, bez ktorých by správne fungovanie úradu nebolo možné. Nemenej dôležitú úlohu zohrávajú aj naši partneri ako Ministerstvo zdravotníctva SR, zdravotné poisťovne, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a ďalšie inštitúcie, ktoré akýmkoľvek spôsobom prispievajú k naplňaniu našich cieľov.

Verím, že to všetko, čo sa nám na úrade podarilo dosiahnuť vďaka úsiliu, odbornosti a tvrdej práci každého z nás a na čo sme patrične hrdí, budeme aplikovať v ďalšej desaťročnici, nepoľavíme a naše výsledky a vzťahy sa budú naďalej zlepšovať. A práve toto je náš záväzok do budúcnosti!



Monika Pažinková

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou /ďalej len „úrad“/ bol zriadený zákonom č.581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou ako právnická osoba, ktorej sa v oblasti verejnej správy zveruje vykonávanie dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti a verejným zdravotným poistením.

S činnosťou začal 01.11.2004.

Úrad dohliada nad všetkými kľúčovými aspektmi systému zdravotníctva s cieľom udržiavať finančnú stabilitu, výkonnosť a solidárnosť systému.

Orgány úradu

predseda

správna rada /7 členov/

dozorná rada /5 členov/

Predseda úradu je štatutárnym a výkonným orgánom. Od 01.08.2012 je predsedníčkou úradu
MUDr. Monika Pažinková, MPH, MBA.



Predchádzajúci predsedovia úradu:

MUDr. Ján Gajdoš	/2010 - 2012/
MUDr. Richard Demovič, PhD.	/2007 - 2010/
MUDr. Ján Gajdoš	/2005 - 2007/
MUDr. Alexandra Novotná, PhD.	/2004 - 2005/

Organizačné členenie úradu

Ústredie:

Sídlom ústredia úradu je Bratislava, Želtova ulica č. 2.

Organizačné útvary ústredia:

- predseda úradu
- zástupca predsedu úradu
- sekcia dohľadu nad zdravotným poistením
- sekcia dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou
- sekcia súdneho lekárstva a patologickej anatómie
- sekcia - centrum pre klasifikačný systém
- odbory v priamej riadiacej pôsobnosti predsedu úradu:
 - kancelária predsedu úradu
 - odbor ekonomiky
 - právny odbor
 - odbor vnútornej kontroly
 - odbor ľudských zdrojov
 - odbor informačných systémov

Pobočky úradu sídlia v:

Bratislave, Trnave, Trenčíne, Nitre, Martine, Banskej Bystrici, Košiciach, Prešove.

Súdnolekársku a patologicko-anatomickú činnosť úrad vykonáva na 10 pracoviskách:

Bratislava /3 pracoviská/, Nitra, Martin, Žilina, Banská Bystrica, Poprad, Košice, Prešov.





úrad vykonáva od roku 2005. Na základe podnetov od občanov alebo z vlastnej iniciatívy zisťuje u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, či boli u pacienta vykonané všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia pacienta alebo zlepšenia jeho stavu pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy /§ 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov/.

V zmysle poslednej novely zákona č. 581/2004 Z. z., v súlade s § 47a, vykonáva aj dohľad nad ošetrovateľskou starostlivosťou v zariadeniach sociálnych služieb /od 01.07.2014/.

Úrad vo svojej činnosti vždy postupuje nestranne, nezávisle od orgánov štátnej moci a predovšetkým objektívne. Zárukou nestrannosti a objektívnosti sú aj externí nezávislí konzultanti z príslušných špecializačných odborov, ktorých stanoviská úrad pri svojich záveroch zohľadňuje.

Pri prijatých podaniach sú najčastejšie zastúpené tieto špecializačné odbory: chirurgia, vnútorné lekárstvo, všeobecné lekárstvo, gynekológia a pôrodníctvo a stomatológia.

Dohľady na základe podnetov vykonávajú jednotlivé pobočky úradu. Na ústredie sa podávateľ podnetu môže obrátiť v prípade, ak nie je spokojný s postupom šetrenia podnetu zamestnancami pobočky, alebo ak nie je spokojný s výsledkom vykonaného dohľadu. Avšak, **úrad môže vykonať nový dohľad v tej istej veci, ak vyjdú najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na skutočnosti zistené pri výkone dohľadu.**

Podnety v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti /2005 – 2014/

	Podnety	Ukončené podnety riešené výkonom dohľadu	Opodstatnené (%)
2005	1165	326	19,6
2006	1263	745	28,2
2007	1226	677	21,6
2008	1608	929	23
2009	1836	1049	17,4
2010	1726	1016	24,1
2011	1648	961	29,3
2012	1787	1005	22,7
2013	1936	1085	20,9
2014*	1648	671	15,5

* k 31.10.2014

Ak úrad dohľadom zistí, že pacientovi nebola správne poskytnutá zdravotná starostlivosť, môže podľa zákona č. 581/2004 Z. z. uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pokutu alebo zákaz výkonu zdravotníckeho povolania najviac na jeden rok; ak je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti právnická osoba, zákaz výkonu zdravotníckeho povolania môže uložiť jej odbornému zástupcovi.

Pokuta môže byť uložená právnickej osobe do výšky 9 958 eur a fyzickej osobe do výšky 3 319 eur. Výšku pokuty určuje úrad podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov. Pokuta je príjmom štátneho rozpočtu.

Z celkového počtu uložených pokút bola poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti od roku 2005 do 31.10.2014 uhradená suma vo výške **1 589 045,34 €**.



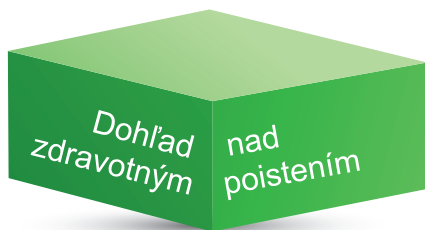
Nákupom zdravotnej starostlivosti je možné zjednodušene nazvať činnosti súvisiace s úhradou zdravotnej starostlivosti poskytovateľom zdravotnými poisťovňami v súlade so zákonom č. 581/2004 Z. z.

Najčastejším predmetom podnetov smerujúcich na prešetrovanie postupu zdravotných poisťovní je zo strany poistencov neschválenie liekov s preskripčným obmedzením, nekategorizovaných liekov, zdravotníckych pomôcok, kúpeľnej starostlivosti, vymáhanie úhrady za poskytnutú zdravotnú starostlivosť v rámci regresu, nedostupnosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, zamietnutie liečby v cudzine a iné. Zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti išlo hlavne o neakceptovanie vykázaných zdravotných výkonov zdravotnou poisťovňou.

Podnety v oblasti nákupu zdravotnej starostlivosti /2005 – 2014/

	Podnety	Ukončené podnety riešené výkonom dohľadu	Opodstatnené (%)
2005	396	178	29,2
2006	468	351	24,8
2007	553	362	33,4
2008	386	197	5,6
2009	425	151	7,3
2010	398	149	8,1
2011	449	182	12,1
2012	344	117	15,4
2013	245	62	8,1
2014*	174	47	6,4

* k 31.10.2014



patrí k základnej činnosti úradu, ktorú vykonáva prostredníctvom Sekcie dohľadu nad zdravotným poistením /SDZP/. Tá vykonáva dohľad aj nad poisťovcami a platiteľmi poisťného, je styčný orgán pre poskytovanie cezhraničnej zdravotnej starostlivosti.

Do kompetencie SDZP patrí vydávanie povolení na vykonávanie verejného zdravotného poistenia. V roku 2005 pôsobilo na slovenskom trhu päť a od roku 2006 sedem zdravotných poisťovní. V priebehu desiatich rokov nastali zmeny v tejto oblasti, či už zlúčenie zdravotných poisťovní, predaj podniku zdravotnej poisťovne i prevod poisťného kmeňa zdravotnej poisťovne, keď oznámila vstup do likvidácie.

V súčasnosti na trhu pôsobia tri zdravotné poisťovne:

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.

Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s.

Union zdravotná poisťovňa, a. s.

V priebehu rokov 2005 až 2014 úrad prostredníctvom SDZP vykonal 3 324 dohľadov nad zdravotnými poisťovňami. Predmetom dohľadov boli najmä:

- zmeny zdravotnej poisťovne vykonané bez súhlasu a vedomia poisťencov a prepoistenie do inej zdravotnej poisťovne,
- nespokojnosť poisťencov, resp. platiteľov poisťného s postu pom zdravotných poisťovní pri uplatnení ich nároku na pohľadávku,
- nezákonná kampaň zdravotných poisťovní v procese prepoisťovania poisťencov,
- plnenie povinností zdravotných poisťovní vyplývajúcich zo zákona.

Úrad počas svojej existencie uložil zdravotným poisťovniam **pokuty** v celkovej výške **391 738 €**. Všetky pokuty boli zdravotnými poisťovňami uhradené. V **101 prípadoch** uložil úrad prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin.

Najčastejším dôvodom na uloženie sankcie zdravotnej poisťovni bolo:

- neoprávnené prijatie prihlášky na zmenu zdravotnej poisťovne,
- neplnenie povinností zdravotnej poisťovne voči úradu,
- nedostatky v činnosti, predovšetkým pri predpísaní a uplatňovaní pohľadávok zdravotnej poisťovne voči platiteľom poistného.

SDZP vydáva rozhodnutia o prerozdelení poistného. Aktívne sa podieľala na príprave a praktickej aplikácii metodiky PCG so zameraním na nákladovosť poistencov.

Platobné výmery

Dôležitou činnosťou SDZP je uplatňovanie pohľadávok na poistnom na návrh zdravotných poisťovní. Ide o vydávanie rozhodnutí platobnými výmermi k pohľadávkam na:

- dlžnom poistnom na zdravotné poistenie,
- neodvedených preddavkoch na poistné na verejné zdravotné poistenie,
- neodvedenom nedoplatku z ročného zúčtovania poistného.

Za obdobie 2005-2014 bolo touto formu predpísané poistné v súhrnnej výške **205 317 468,77 €**.

Dôležitým krokom v tejto činnosti bola zmena zákona, prostredníctvom ktorej si môže aj zdravotná poisťovňa vydaním výkazov nedoplatkov uplatňovať pohľadávky na poistnom.

Pokuty poistencom a platiteľom poistného

Do kompetencie SDZP patrí aj vydávanie rozhodnutí o uložení pokuty za nesplnenie si povinností ustanovených zákonom poistencom a platiteľom poistného. Za celé obdobie úrad uložil poistencom a platiteľom poistného **63 226** pokút vo výške **6 323 255 €**.

V priebehu rokov 2006 až 2014 úrad najčastejšie uložil pokuty za nesplnenie povinnosti uhrádzať preddavky na zdravotné poistenie, za nevykazovanie poistného príslušnej zdravotnej poisťovni a za nevykonanie ročného zúčtovania poistného.

Činnosť styčného orgánu

Činnosť úradu ako styčného orgánu je predovšetkým zameraná na zúčtovanie nákladov na zdravotnú starostlivosť medzi členskými štátmi Európskej únie /EÚ/. Počet spracovaných faktúr za zdravotnú starostlivosť, ktorú čerpali slovenskí poistenci v iných štátoch EÚ a poistenci EÚ na území SR: Za roky 2005 - 2014 spracoval úrad **2 059 639 faktúr** v celkovej hodnote **322 555 388 €**. Z uvedeného objemu predstavovali náklady na zdravotnú starostlivosť slovenských poistencov **157 303 895 €**.

Vyššie **50 000 poistencov** si uplatnilo svoje práva podľa nariadení EÚ, z toho **23 648 formulárov** bolo doručených zo slovenských inštitúcií a **27 181 formulárov** doručených z inštitúcií v EÚ.

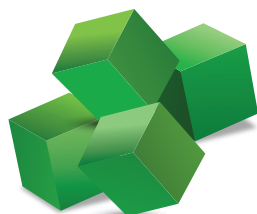
Úrad rozvíja spoluprácu so styčnými orgánmi iných členských štátov EÚ, aktívne zastupuje SR v Audítorskej rade, Technickej komisii pre výmenu dát, vypracováva stanoviská a nóty pre rokovanie Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia.

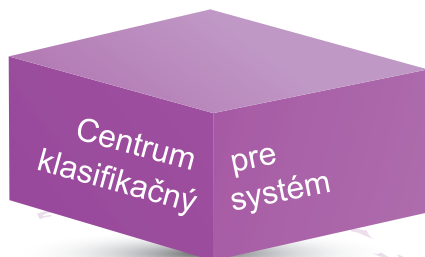
Národné kontaktné miesto

Úrad sa stal od 01.10.2013 Národným kontaktným miestom /NKM/, ktoré informuje o možnostiach poskytovania cezhraničnej zdravotnej starostlivosti. NKM prináša viaceré výhody - slúži ako miesto prvého kontaktu a poskytuje pomoc, poradenstvo a prístup k relevantným informáciám. Významným spôsobom zjednodušuje dostupnosť zdravotnej starostlivosti v zahraničí. Prevádzka portálu NKM bola spustená v slovenskej a anglickej verzii, ako aj informačná telefonická linka NKM.

NKM

www.nkm.sk
tel. č.: 02/ 20856 789





Od 01.04.2011 sa úrad stal Centrom pre klasifikačný systém /CKS/. Implementácia DRG na Slovensku sa uskutočňuje podľa nemeckého vzoru /tzv. G-DRG/, na základe zmluvy medzi úradom a nemeckou spoločnosťou InEK.

Diagnosis related groups /DRG/ systém je medicínsko-ekonomický klasifikačný systém, ktorý umožňuje zatriediť jednotlivé hospitalizačné prípady do ekonomicky a klinicky homogénnych skupín /DRG skupiny/. V Európskej únii sa stal DRG systém dominantným nástrojom na úhradu ústavnej zdravotnej starostlivosti. Jeho hlavnou prednosťou je, že zabezpečuje transparentné financovanie nemocníc a umožňuje porovnávanie ich výkonnosti, čím vyvíja prirodzený tlak na zvýšenie ich efektívnosti.

Podporou k samotnej implementácii DRG je projekt „Vzdelávanie užívateľov systému DRG.“ Pozostáva z aktivít zameraných na prípravu študijných materiálov, samotných prezenčných vzdelávacích aktivít, z dištančnej formy vzdelávania a tiež z aktivity zameranej na tvorbu minimálnych štandardov sústavného vzdelávania.

Úrad v rámci projektu „Vzdelávanie užívateľov systému DRG“ vyškoliť 3 103 absolventov.

„Vzdelávanie užívateľov
systému DRG“





Pracoviská súdneho lekárstva a patologickej anatómie /SLaPA/

zabezpečujú široké spektrum nenahraditeľných a samostatných činností, ku ktorým patrí: výkon prehliadok mŕtvych, pitiev a laboratórnych vyšetrovacích metód /histológia, toxikológia, histochemia, imunohistochemia, serológia/. Lekári SLaPA pracovísk sa spolupodieľajú alebo aktívne vykonávajú prehliadky mŕtvych tiel v teréne ako aj na pracoviskách úradu. Zamestnanci SLaPA pracovísk vykonávajú podľa zákona indikované pitvy na úseku patologickej anatómie, súdneho lekárstva ako aj tzv. súdnych pitiev, čím prispievajú k výkonu dohľadu nad kvalitou poskytovania zdravotnej starostlivosti. Poskytujú tak objektívne podklady pre analýzu príčin úmrtí a hodnotenie zdravotného stavu populácie. Aktívne prispievajú k zvýšeniu kvality diagnostiky a zlepšeniu liečebno-preventívnej starostlivosti, najmä pri prevencii neobvyklých a neočakávaných úmrtí z chorobných príčin a smrteľných úrazov. Laboratórne časti pracovísk vykonávajú ročne viac ako 200 000 vyšetrení. K neoddeliteľnej súčasť práce lekárov patrí organizovanie klinicko-patologických alebo klinicko-súdnolekárskeho seminárov, čím zabezpečujú dokonalejšiu spätnú väzbu s klinickými pracovníkmi. Vedúci lekári pripravujú mesačné analýzy úmrtí hlásených ústavnými zdravotníckymi zariadeniami, ktorými vyhodnocujú správnosť postupu prehliadajúceho lekára pri indikácii výkonu pitvy pacientov. Pracoviská úradu sú celoslovensky prepojené jednotným informačným systémom. Súčasťou manažmentu pracovísk je aj plne elektronizované skladové hospodárstvo. Pracoviská odborne a metodicky zastrešuje Sekcia súdneho lekárstva a patologickej anatómie úradu, ktorá úzko spolupracuje s hlavnými odborníkmi a odbornými spoločnosťami.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I. polrok 2014
Počet pitiev	9 677	9 141	8 978	8 938	8 159	7 410	7 370	7 248	7 248	3 477



Zamestnanci úradu sa pravidelne aktívne zúčastňujú rôznych konferencií, seminárov a iných vedeckých podujatí na Slovensku i v zahraničí.

Na základe dohody úradu a Slovenskej lekárskej komory /SLK/ v rámci **Memoranda o spolupráci medzi úradom a SLK** sa každý rok uskutočňuje cyklus prednášok pre lekárov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a členov SLK. Prezentačným „**Kazuistik**“ poukazujeme ako na nedostatky, tak aj na správne kroky lekárov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Úrad už niekoľko rokov aktívne participuje na projekte **Bezpečnosti pacienta** /Joint Action - EU Network for Patient Safety and Quality of Care/. Jeho hlavnou úlohou je prispieť najmä k zlepšovaniu kvality zdravotnej starostlivosti v členských štátoch EÚ, k spokojnosti pacientov a zníženiu výskytu negatívnych udalostí spojených so zdravotnou starostlivosťou. Snahou úradu je minimalizovať poškodenie pacienta a dosiahnuť pre neho bezpečnejšiu zdravotnú starostlivosť.

Úrad pôsobí predovšetkým preventívne. V tejto oblasti budeme preto naďalej vplývať na poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, pretože obaja máme spoločný cieľ: **Prospech pacienta a ochrana jeho zdravia.**

V posledných desiatich rokoch prešlo zdravotníctvo mnohými zmenami. Zdravotná starostlivosť sa stala viac komplexnou vďaka používaniu nových technológií, vyšetrovacích metód, liekov a liečebných postupov.

Rovnosť a rovnocennosť.

Toto sú dve najdôležitejšie výzvy pre úrad. Dosiahnutie **rovnosti** vzťahov medzi občanmi, poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a zdravotníkmi poisťovňami pociťujeme ako veľkú výzvu a zodpovednosť teraz, aj do budúcnosti. A byť **rovnocenným** partnerom a pomocnou rukou pre inštitúcie, s ktorými prichádzame do kontaktu pri svojej činnosti a to najmä neustálym zvyšovaním profesionálnosti a kvality svojej práce.



»...aby pacient,
jeho lekár a
jeho zdravotná poisťovňa
tvorili symbiózu.«

- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Želova 2

829 24 Bratislava 25

www.udzs-sk.sk

predseda@udzs-sk.sk

Ústredie

Kancelária predsedníčky úradu

tel.: +421-2-208 56 102, 103

fax: +421-2-208 56 500

e-mail: kpu@udzs-sk.sk

Sekcia dohľadu nad zdravotným poistením

tel.: +421-2-208 56 201

Sekcia dohľadu nad zdravotnou starostlivosťou

tel.: +421-2-208 56 301

hovorkyňa

tel.: +421-2-208 56 105

e-mail: hovorca@udzs-sk.sk

Sekcia - Centrum pre klasifikačný systém

tel.: +421-2-208 56 609

Sekcia súdneho lekárstva a patologickej anatómie

tel.: +421-2-208 56 806

Pobočky

Bratislava

Želova 2, 829 74 Bratislava

tel.: +421-2-208 56 602

Nitra

Coboriho 2, 949 01 Nitra

tel.: +421-37-285 26 11, 20

Banská Bystrica

Wolkerova 34, 974 04

Banská Bystrica

tel.: +421-48-285 26 11

Prešov

Kúpeľná 3, 080 01 Prešov

tel.: +421-51-285 26 11

Trnava

Pekárska 40/A, 917 01 Trnava

tel.: +421-33-285 26 11

Trenčín

Legionárska 17, 911 01 Trenčín

tel.: +421-32-285 26 11

Martin

Kuzmányho 27/B, 036 01 Martin

tel.: +421-43-285 26 11

Košice

Floriánska 19, 043 74 Košice

tel.: +421-55-285 26 11